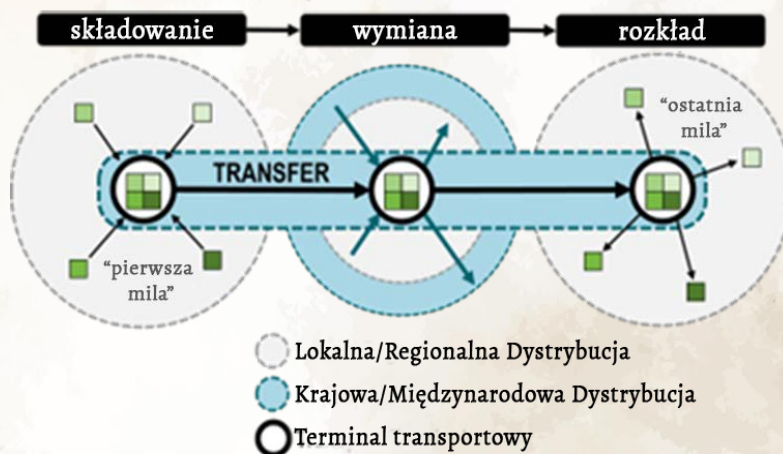

ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA

Opracowanie przygotowano w ramach projektu „Wizje, innowacje i inicjatywy młodzieży bałtyckiej na rzecz Zielonego Ładu w lokalnych społecznościach” realizowanego przez PKE Okręg Pomorski współfinansowanego z Project Support Facility (PSF) Rady Państw Morza Bałtyckiego (CBSS).

Zgodnie z założeniami projektu podstawą zaangażowania młodych ludzi w podejmowaniu inicjatyw i innowacji w swoim środowisku lokalnym zgodnych ze strategią Europejskiego Zielonego Ładu powinna być poszerzona multidyscyplinarna wiedza. Podzieloną ją na cztery moduły, odpowiadające w zarysie dziedzinom polityki, do których adresowana jest ww. strategia. Poniższe opracowanie ma na celu przybliżenie zakresu dziedziny określonej tytułem.

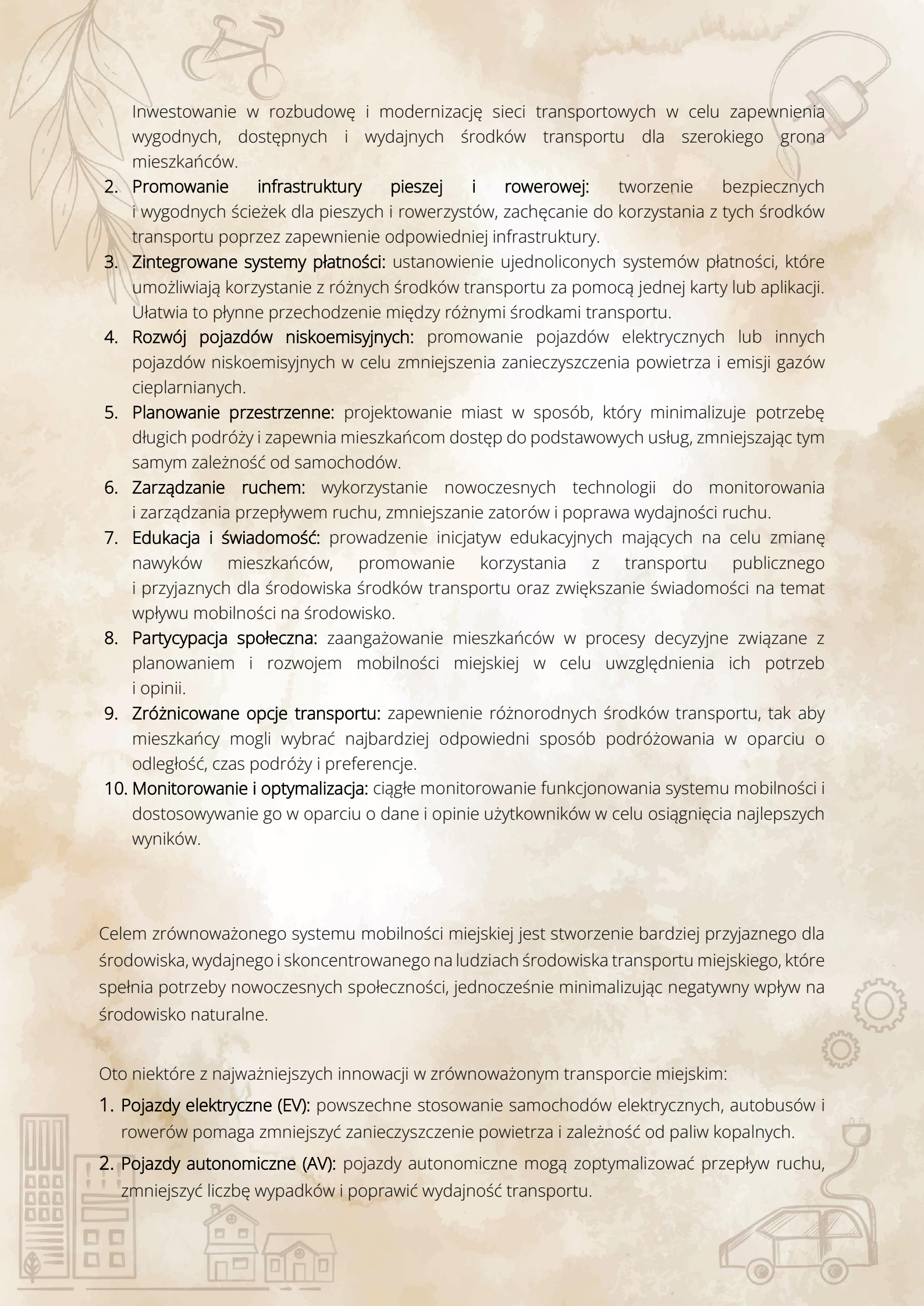
1. JAK MOŻNA ZDEFINIOWAĆ ZRÓWNOWAŻONY SYSTEM MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ?

Rys. 1. Łańcuch transportu intermodalnego

Zrównoważony system mobilności miejskiej można zdefiniować jako kompleksowe ramy środków transportu i infrastruktury zaprojektowane w celu zminimalizowania negatywnego wpływu na środowisko, poprawy jakości życia mieszkańców i efektywnego wykorzystania zasobów. Charakteryzuje się on równowagą między różnymi rodzajami transportu i uwzględnia potrzeby i preferencje lokalnej społeczności. Kluczowe cechy zrównoważonego systemu mobilności miejskiej obejmują:

1. **Ulepszony transport publiczny:** priorytetowe traktowanie transportu publicznego, takiego jak autobusy, tramwaje, metro lub pociągi, jako centralnego elementu systemu.

Inwestowanie w rozbudowę i modernizację sieci transportowych w celu zapewnienia wygodnych, dostępnych i wydajnych środków transportu dla szerokiego grona mieszkańców.

- 2. Promowanie infrastruktury pieszej i rowerowej:** tworzenie bezpiecznych i wygodnych ścieżek dla pieszych i rowerzystów, zachęcanie do korzystania z tych środków transportu poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury.
- 3. Zintegrowane systemy płatności:** ustanowienie ujednoczonych systemów płatności, które umożliwiają korzystanie z różnych środków transportu za pomocą jednej karty lub aplikacji. Ułatwia to płynne przechodzenie między różnymi środkami transportu.
- 4. Rozwój pojazdów niskoemisyjnych:** promowanie pojazdów elektrycznych lub innych pojazdów niskoemisyjnych w celu zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza i emisji gazów cieplarnianych.
- 5. Planowanie przestrzenne:** projektowanie miast w sposób, który minimalizuje potrzebę długich podróży i zapewnia mieszkańcom dostęp do podstawowych usług, zmniejszając tym samym zależność od samochodów.
- 6. Zarządzanie ruchem:** wykorzystanie nowoczesnych technologii do monitorowania i zarządzania przepływem ruchu, zmniejszanie zatorów i poprawa wydajności ruchu.
- 7. Edukacja i świadomość:** prowadzenie inicjatyw edukacyjnych mających na celu zmianę nawyków mieszkańców, promowanie korzystania z transportu publicznego i przyjaznych dla środowiska środków transportu oraz zwiększanie świadomości na temat wpływu mobilności na środowisko.
- 8. Partycypacja społeczna:** zaangażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne związane z planowaniem i rozwojem mobilności miejskiej w celu uwzględnienia ich potrzeb i opinii.
- 9. Zróżnicowane opcje transportu:** zapewnienie różnorodnych środków transportu, tak aby mieszkańcy mogli wybrać najbardziej odpowiedni sposób podróżowania w oparciu o odległość, czas podróży i preferencje.
- 10. Monitorowanie i optymalizacja:** ciągłe monitorowanie funkcjonowania systemu mobilności i dostosowywanie go w oparciu o dane i opinie użytkowników w celu osiągnięcia najlepszych wyników.

Celem zrównoważonego systemu mobilności miejskiej jest stworzenie bardziej przyjaznego dla środowiska, wydajnego i skoncentrowanego na ludziach środowiska transportu miejskiego, które spełnia potrzeby nowoczesnych społeczności, jednocześnie minimalizując negatywny wpływ na środowisko naturalne.

Oto niektóre z najważniejszych innowacji w zrównoważonym transporcie miejskim:

- 1. Pojazdy elektryczne (EV):** powszechne stosowanie samochodów elektrycznych, autobusów i rowerów pomaga zmniejszyć zanieczyszczenie powietrza i zależność od paliw kopalnych.
- 2. Pojazdy autonomiczne (AV):** pojazdy autonomiczne mogą zoptymalizować przepływ ruchu, zmniejszyć liczbę wypadków i poprawić wydajność transportu.

-
3. **Rozwiązania mikromobilności:** hulajnogi elektryczne, rowery i rowery współdzielone oferują wygodne i przyjazne dla środowiska opcje podróży na krótkich dystansach.
  4. **Mobilność jako usługa (MaaS):** zintegrowane platformy cyfrowe oferujące szereg opcji transportowych, w tym transport publiczny, współdzielenie przejazdów i współdzielenie rowerów, ułatwiające użytkownikom planowanie i opłacanie podróży.
  5. **Inteligentne zarządzanie ruchem:** analiza danych w czasie rzeczywistym i inteligentna sygnalizacja świetlna pomagają zarządzać przepływem ruchu, zmniejszać korki i poprawiać jakość powietrza.
  6. **Usługi współdzielonej mobilności:** współdzielenie przejazdów, współdzielenie samochodów i wspólne przejazdy zmniejszają liczbę pojazdów na drogach i promują efektywne wykorzystanie zasobów.
  7. **Rozwój zorientowany na transport (TOD):** projektowanie przestrzeni miejskiej wokół węzłów transportowych zachęca do chodzenia pieszo, jazdy na rowerze i korzystania z transportu publicznego.
  8. **Zielona infrastruktura:** wdrażanie terenów zielonych, obszarów przyjaznych pieszym i wydzielonych ścieżek rowerowych poprawia ogólne środowisko miejskie i promuje zrównoważone opcje transportu.
  9. **Integracja energii odnawialnej:** stacje ładowania zasilane odnawialnymi źródłami energii dodatkowo zmniejszają ślad węglowy pojazdów elektrycznych.
  10. **Rozwiązania ostatniej mili:** innowacje, takie jak dostawy za pomocą dronów i robotów dostawczych, pomagają rozwiązać wyzwanie związane z transportem towarów na ostatnim odcinku.
  11. **Pojazdy autonomiczne:** platformy, które dopasowują podróżnych do podobnych tras, zachęcają do wspólnych przejazdów i zmniejszają zatłoczenie pojazdów.
  12. **Systemy BRT:** systemy *Bus Rapid Transit* zapewniają wydajny transport publiczny o dużej przepustowości z wydzielonymi pasami ruchu i szybkimi procesami wsiadania.
  13. **Infrastruktura przyjazna pieszym:** projektowanie ulic i skrzyżowań w taki sposób, aby priorytetowo traktować pieszych, zwiększa bezpieczeństwo i zachęca do poruszania się pieszo.
  14. **Miejska mobilność lotnicza (UAM):** rozwój elektrycznych samolotów pionowego startu i lądowania (eVTOL) może zrewolucjonizować transport miejski poprzez zmniejszenie zatorów i skrócenie czasu podróży.
  15. **Płatności zbliżeniowe:** uproszczenie procesów płatności za przejazd przy użyciu kart zbliżeniowych lub aplikacji mobilnych zachęca do korzystania z transportu publicznego.
  16. **Planowanie oparte na danych:** wykorzystanie analizy danych i modelowania do optymalizacji tras transportowych, przewidywania popytu i planowania modernizacji infrastruktury.
  17. **Urban Placemaking:** tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych zachęca do spacerów, jazdy na rowerze i interakcji społecznych, zmniejszając zapotrzebowanie na transport zmotoryzowany.

18. **Elastyczny transport na żądanie:** dynamiczne usługi transportu wahadłowego, które dostosowują się do popytu w czasie rzeczywistym, stanowią wygodniejszą alternatywę dla transportu publicznego o stałej trasie.
19. **Strefy zerowej emisji:** wyznaczone obszary, w których dozwolone są wyłącznie pojazdy zeroemisyjne, promują czystsze powietrze i zrównoważony transport.
20. **Węzły multimodalne:** zintegrowane węzły transportowe, które łączą różne środki transportu, ułatwiają osobom dojeżdżającym do pracy przełączanie się między różnymi opcjami.

Innowacje te wspólnie przyczyniają się do rozwoju bardziej zrównoważonych, wydajnych i przyjaznych dla środowiska systemów transportu miejskiego.

PRZECZYTAJ WIĘCEJ:

➤ https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/urban-transport/sustainable-urban-mobility-planning-and-monitoring_en

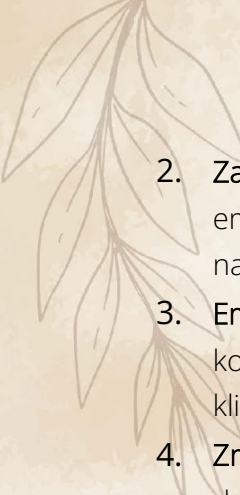
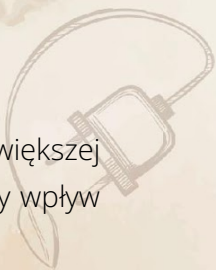

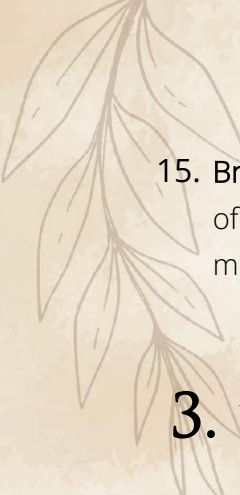

2. JAKIE MOGĄ BYĆ KONSEKWENCJE KORZYSTANIA Z PRZESTARZAŁEGO SYSTEMU TRANSPORTU PUBLICZNEGO I OPIERANIA GO NA UŻYTKOWANIU PRYWATNEGO SAMOCHODU?

Korzystanie z przestarzałego systemu transportu publicznego i poleganie w dużej mierze na prywatnych samochodach może prowadzić do szeregu negatywnych konsekwencji zarówno dla środowiska, jak i jakości życia mieszkańców.

Oto niektóre z potencjalnych konsekwencji:

1. **Zatory i korki:** poleganie na prywatnych samochodach może prowadzić do zatorów drogowych i korków, co wydłuża czas podróży i zwiększa stres kierowców.

-
-
-
2. **Zanieczyszczenie powietrza:** zwiększony ruch samochodowy przyczynia się do większej emisji zanieczyszczeń, prowadząc do zanieczyszczenia powietrza. Ma to negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców i środowisko w którym żyją.
  3. **Emisje gazów cieplarnianych:** korzystanie z prywatnych samochodów napędzanych paliwami kopalnymi przyczynia się do emisji gazów cieplarnianych, przyspieszając proces zmian klimatycznych.
  4. **Zmniejszona przestrzeń publiczna:** duża liczba prywatnych samochodów często prowadzi do przeznaczania znacznej przestrzeni publicznej na parkingi, ograniczając dostęp do przestrzeni dla pieszych, rowerzystów i innych form transportu.
  5. **Wysokie koszty:** utrzymanie systemu transportu skoncentrowanego na samochodach wymaga inwestycji w drogi, infrastrukturę parkingową i bieżącą konserwację, a także znacznych wydatków na paliwo i utrzymanie pojazdów.
  6. **Niska wydajność:** prywatne samochody często mają niski wskaźnik obłożenia, z jednym lub kilkoma pasażerami na pojazd, co skutkuje nieefektywnym wykorzystaniem zasobów.
  7. **Brak równego dostępu:** osoby bez dostępu do prywatnych samochodów mogą mieć trudności z dotarciem do miejsc pracy, instytucji edukacyjnych i usług, zwłaszcza jeśli alternatywne opcje transportu są ograniczone.
  8. **Zagrożenia dla bezpieczeństwa:** wzrost liczby prywatnych samochodów może prowadzić do większej liczby wypadków na drogach, stwarzając zagrożenie dla pieszych, rowerzystów i innych użytkowników dróg.
  9. **Izolacja społeczna:** nadmierne poleganie na prywatnych samochodach może prowadzić do ograniczenia interakcji społecznych w przestrzeni publicznej, potencjalnie wpływające na spójność społeczności.
  10. **Zależność od paliw kopalnych:** oparcie systemu transportu na prywatnych samochodach utrwala zależność od paliw kopalnych, czyniąc system podatnym na wahania cen i dostępności ropy naftowej.
  11. **Rozlewanie się miast:** poleganie na prywatnych samochodach może sprzyjać niekontrolowanemu rozrastaniu się miast, które stają się mniej zwarte, co prowadzi do dłuższych dojazdów do pracy i zwiększonego zużycia energii.
  12. **Zanieczyszczenie hałasem:** zwiększone wykorzystanie prywatnych samochodów przyczynia się do zanieczyszczenia hałasem na obszarach miejskich, wpływając na jakość życia mieszkańców.
  13. **Wpływ na zdrowie:** zanieczyszczenie powietrza i siedzący tryb życia związany z transportem samochodowym mogą mieć negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców.
  14. **Degradacja środowiska:** Połączenie zwiększonego wykorzystania samochodów i rozbudowy infrastruktury drogowej może prowadzić do fragmentacji siedlisk i niszczenia terenów zielonych.
-
-
-

15. **Brak zrównoważonego rozwoju:** przestarzały system transportu publicznego, który nie oferuje wygodnych, wydajnych i zrównoważonych alternatyw, może utrudniać postępy miasta w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju.

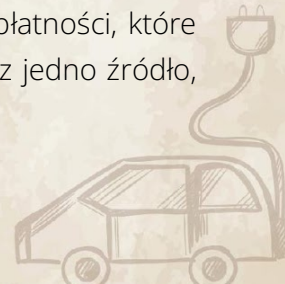
3. UNIJNE ROZWIĄZANIA GREEN DEAL

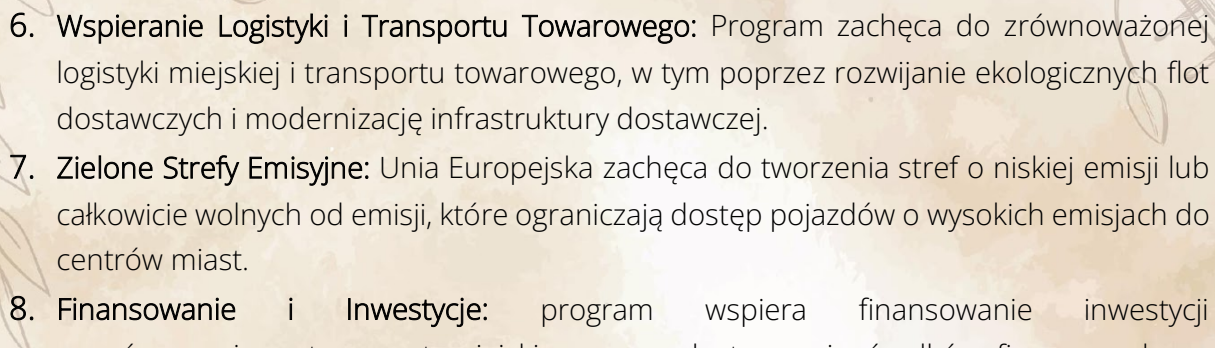

Europejski Zielony Ład (*European Green Deal*) to strategia Unii Europejskiej mająca na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku oraz transformację europejskiej gospodarki na drodze do zrównoważonej przyszłości. W kontekście transportu miejskiego, Europejski Zielony Ład wprowadza szereg inicjatyw mających na celu poprawę ekologiczności, efektywności i dostępności transportu w miastach.

Oto niektóre z rozwiązań związanych z transportem miejskim wprowadzanych przez program:

1. **Zrównoważone Połączenia Transportowe:** program promuje inwestycje w nowoczesne, zrównoważone i skoordynowane połączenia transportowe w miastach, takie jak systemy metra, tramwajowe i autobusowe, aby zwiększyć udział transportu publicznego w ruchu miejskim.
2. **Infrastruktura Rowerowa i Piesza:** inicjatywy Zielonego Ładu zachęcają do rozbudowy infrastruktury rowerowej i pieszej, aby stworzyć bezpieczne i wygodne ścieżki dla rowerzystów i pieszych oraz zachęcić do korzystania z tych ekologicznych środków transportu.
3. **Elektryfikacja Transportu:** program promuje elektryfikację środków transportu w miastach, w tym wprowadzenie elektrobusesów i innych pojazdów elektrycznych do transportu publicznego, aby zmniejszyć emisję spalin i poprawić jakość powietrza.
4. **Wspieranie Transportu Publicznego:** Unijne fundusze są skierowane na wspieranie systemów transportu publicznego, poprzez inwestycje w nowe tabor, modernizację istniejących środków transportu oraz rozwój inteligentnych systemów zarządzania ruchem.
5. **Innowacyjne Systemy Płatności:** wspierane są innowacyjne rozwiązania płatności, które ułatwiają korzystanie z różnych środków transportu publicznego poprzez jedno źródło, takie jak aplikacje mobilne czy karty zbliżeniowe.

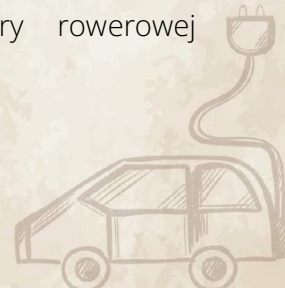
-
- 6. Wspieranie Logistyki i Transportu Towarowego:** Program zachęca do zrównoważonej logistyki miejskiej i transportu towarowego, w tym poprzez rozwijanie ekologicznych flot dostawczych i modernizację infrastruktury dostawczej.
  - 7. Zielone Strefy Emisyjne:** Unia Europejska zachęca do tworzenia stref o niskiej emisji lub całkowicie wolnych od emisji, które ograniczają dostęp pojazdów o wysokich emisjach do centrów miast.
  - 8. Finansowanie i Inwestycje:** program wspiera finansowanie inwestycji w zrównoważony transport miejski poprzez dostarczanie środków finansowych na rozbudowę infrastruktury i modernizację środków transportu.
  - 9. Rozwój Inteligentnych Miast:** Zielony Ład promuje rozwój inteligentnych miast, w których technologia wykorzystywana jest do zarządzania ruchem, transportem publicznym, monitorowaniem emisji i poprawy jakości życia mieszkańców.
  - 10. Edukacja i Świadomość:** program zachęca do edukacji i podnoszenia świadomości mieszkańców na temat korzyści wynikających z korzystania z zrównoważonych środków transportu oraz konieczności ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.

Wszystkie te inicjatywy i rozwiązania mają na celu przyspieszenie transformacji transportu miejskiego w Europie w kierunku bardziej zrównoważonych i ekologicznych rozwiązań.

4. JAK MOŻESZ WPŁYNAĆ NA TE ROZWIĄZANIA, CZYLI: CALL TO ACTION – JEST SZANSA URATOWAĆ ZIEMIĘ, JEŚLI SIĘ WSZYSCY ZA TO WEŻMIEMY!!!

Każdy mieszkaniec miasta może odegrać istotną rolę w przyczynianiu się do większego zrównoważenia transportu miejskiego poprzez podejmowanie świadomych działań. Oto kilka sposobów, w jakie można przyczynić się do tej poprawy:

- 1. Wybieranie Zrównoważonych Środków Transportu:** wybieraj środki transportu o niskim wpływie środowiskowym, takie jak transport publiczny, rower, spacer, jazda na hulajnodze elektrycznej czy car-sharing.
- 2. Ograniczanie Użycia Samochodu Prywatnego:** staraj się ograniczać korzystanie ze swojego samochodu prywatnego, szczególnie na krótkich dystansach. Jeśli to możliwe, wybierz inne środki transportu.
- 3. Wspieranie Transportu Publicznego:** korzystaj z transportu publicznego, jak autobusy, tramwaje czy metro, aby zmniejszyć liczbę samochodów na drogach.
- 4. Promowanie Rowerów i Pieszch Spacerów:** wybieraj jazdę na rowerze lub spacer, zwłaszcza na krótkie odległości. Wspieraj rozwój infrastruktury rowerowej i pieszej w swoim mieście.

-
5. **Dzielenie Środków Transportu:** jeśli masz do tego dostęp, korzystaj z usług współdzielenia pojazdów, takich jak car-sharing, bike-sharing czy ride-sharing.
  6. **Edukacja i Świadomość:** uczestniczy w kampaniach edukacyjnych dotyczących zrównoważonego transportu. Podziel się swoją wiedzą i zachęcaj innych do korzystania z ekologicznych środków transportu.
  7. **Podnoszenie Głosu:** zaangażuj się w lokalne inicjatywy i akcje dotyczące poprawy transportu miejskiego. Wspieraj projekty infrastrukturalne, które promują zrównoważony transport.
  8. **Minimalizowanie Jazdy Prywatnym Samochodem:** planuj swoje podróże w taki sposób, aby zminimalizować konieczność korzystania z samochodu prywatnego. Kombinuj różne środki transportu w celu ograniczenia liczby przejazdów.
  9. **Wspieranie Przejrzystości i Innowacji:** zachęcaj władze miejskie do inwestowania w zrównoważony transport, tworzenia nowych rozwiązań i wykorzystywania innowacyjnych technologii.
  10. **Zmiana Nawyków:** oceń swoje codzienne nawyki i wybory związane z transportem. Nawet małe zmiany, jak odstąpienie od samochodu na krótkie trasy, mogą przyczynić się do poprawy.
  11. **Włączanie Społeczności:** zachęcaj rodzinę, przyjaciół i sąsiadów do korzystania z zrównoważonych środków transportu i edukuj ich o korzyściach wynikających z takiego wyboru.

Niewielkie zmiany wprowadzane przez każdego mieszkańca w codziennych nawykach mogą w znaczący sposób przyczynić się do większego zrównoważenia transportu miejskiego i tworzenia bardziej przyjaznych i ekologicznych miast!!

Projekt " *Baltic Youth's visions, innovations and initiatives to Green Deal implemented in local communities* " jest współfinansowany przez Council of Baltic Sea States (CBSS) z w ramach Project Support Facility (PSF).

PARTNERZY PROJEKTOWI:

Partner wiodący: Polski Klub Ekologiczny Okręg Pomorski

Współpartnerzy:

LITHUANIAN
FUND FOR
NATURE

